

КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради»
Відділ інформації, реклами, удосконалення методики і
практики бібліотечної роботи

Серія:
«Наші славетні земляки»

*Пишаюся селом
своїм, його людьми,
його красою:
село Розношинці*

*Рекомендаційний біобібліографічний
посібник*

Збараж – 2024

УДК 01(477.84)(092)

П 32

Укладач: Н. Сенчишин, *провідний бібліограф відділу інформації, реклами, удосконалення методики і практики бібліотечної роботи КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради»*

Комп'ютерний набір: Н. Сенчишин

Відповідальна за випуск: О. Бойко, *директор КУ «Публічна бібліотека Збараської Міської ради».*

П 32 Пишаюся селом своїм, його людьми, його красою: село Розношинці [Текст]: реком. біобібліогр. посіб. / КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради», від. інформ., реклами, удосконалення методики і практики бібл. роботи; уклад. Н. Сенчишин. – Збараж, 2024. – 35 с.: фотогр.

Видання містить інформацію про відомих людей села Розношинці Збараської міської територіальної громади.

Адресується учителям, студентам, культурно-освітнім працівникам, а також усім, хто не байдужий до історії краю, його сьогодення.

Електронну версію посібника розміщено на веб-сайті Збараської ЦБС: <http://www.zbarazh-library.com.ua/writen-people.html>

УДК 01(477.84)(092)

© Збараська централізована бібліотечна система, 2024

Від упорядника

В контексті національного і культурного відродження України особливої актуальності набуває вивчення історії рідного краю, яка сприяє зростанню національної свідомості громадян, піднесенню їх духовності. Це є той своєрідний місток, який зв'язує покоління минулі з сучасними і прийдешніми.

Найдорожче для людини – рідний край! Він починається із батьківського порога, де народилися, звідки пішли у світ. Для усіх нас найкраще у світі рідне село. Тут жили наші діди, прадіди, тут корінь нашого славного роду українського. Це найрідніше місце на землі. Наш обов'язок знати та берегти історію свого краю, свого роду.

«...Село Розношинці дало українській громаді поважну кількість професійних робітників із середньою та вищою освітою: Сафат Шмітер (дуже здібна людина. Студіював медицину в Кракові, був головою української «Академічної громади», приятелював з Богданом Лепким і Василем Стефаником, що відвідував Шмітера в Розношинцях), М. Лисогір (професор гімназії), Василь Загоранський (лікар), Павло Таращук (лікар, видатний політичний і громадський діяч Збаражчини), Zenko Савчук і Луцько Шуст (студіювали медицину), Мартин Шипула (суддя в Тернополі), Іван Смолій (письменник), Василь Таращук (інженер). Петро Смолій (вчитель), Тарас Герасимчук (священник в Канаді), Богдан Яремчук (здобув докторат з теології, висвячений на священника у Львові 1968 р.), Іван Щербак, Ізидор Савчук, Василь Дячун, Микита Триюда, Созонт Триюда, Марія Гевко й Марія Дячун (вчителі) ...»

Роман Воробець
Збаражчина, Т. 2.

Гонта Софія

(Громадська діячка)



Софія Гонта

Софія Гонта народилась в селі Розношинці, Збарзького району (нині Тернопільський р-н.) Тернопільської області. Вона проявляла велику ініціативу для видання регіональних збірників, присвячених Збаражчині. Від молодих років вона діяльно працювала в різних українських громадських організаціях і широко цікавилась проблемами України. З приїздом до Канади, С. Гонта

включилась в ряди Організації Українок Канади ім. О. Бесараб. Працювала членом Контрольної Комісії, заступницею голови, згодом, сім років головою організації. Чотири роки була членом Контрольної Комісії Центральної управи ОУК. У 1965 р. була офіційною делегаткою ОУК на конференції КУК, а опісля головою Комісії імпрез у Торонто. У цій комісії брали участь, крім українців, також інші етнічні групи. Влаштувала українські традиційні столи під час Різдва та Великодня, за що отримала офіційне листовне признание від посадника міста Торонто. У 1967 році Софія Гонта була офіційною делегаткою ОУК на Першому Світовому Конгресі Вільних Українців у Нью-Йорку.



Воробець, Р. Події, яких не можна призабути [Текст]: [про с. Розношинці, згадується Софія Гонта] / Роман Воробець // Збаражчина: зб. статей, матеріалів і споминів : у 2 т. / ред. В. Жила, літ. ред. Я. Славутич. – Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто, 1985. – Т. 2. – С. 250-251: фотогр.

Загоранський Василь

(Лікар)

Василь Іванович Загоранський народився в 1907 р. у селянській сім'ї в с. Розношинці Збаразького повіту на Тернопільщині (нині Тернопільський р-н.). Батько Іван Загоранський належав до радикальної партії, був особисто знайомим з Іваном Франком, Василем Стефаником, постійно передплачував газету «Громадський голос». У сім'ї було чотири сини, двоє здобули вищу освіту.

Василь Загоранський закінчив Тернопільську гімназію в 1929 р. Цього ж року вступив до Краківського університету на медичний факультет, де вчився Йосафат Шмігер, його односельчанин. Був дуже наполегливим у здобутті знань, вільно володів німецькою та польською мовами, з відмінними оцінками й глибокими знаннями закінчив медичні студії університету.

Повернувшись в рідний Збараж (1935 р.), Василь Загоранський працював лікарем-хірургом у місцевій лікарні. Виконував досить складні операції на органах черевної порожнини.

У 1938 році, напередодні нападу фашистської Німеччини на Польщу, польська влада призвала його, як резервіста, до війська. У перші дні польсько-німецької війни в 1939 р.

перебував на фронті, його частина була оточена і попала в полон. Василь Загоранський опинився в страшному німецькому концентраційному таборі, відчув на собі нелюдське ставлення фашистів до полонених. На його очах німці без будь-якої причини розстрілювали сотні людей, Василь Загоранський був призначений до страти, але захворів і випадково попав у список лікарів, які згідно з міжнародною конвенцією були звільнені. В.

Загоранський повертається у Збараж, працює лікарем-хірургом.

При відступі радянської армії у 1941 році у Збаражі скупчилось більше триста важко поранених солдат. При активній участі лікаря Загоранського місцеве населення розібрало їх по селах і врятувало від фізичного знищення. Лікар Загоранський безкоштовно таємно від німців надавав їм медичну допомогу.

У березні 1944 р. в боях за Тернопіль багатьох поранених радянських солдатів відправляли на лікування у Збараж, де розміщався військовий шпиталь, лікарі якого не в силі були їм допомогти. Командир полку полковник Заровний запросив Василя Загоранського надавати медичну допомогу бійцям.

Майже три тижні лікар Загоранський не виходив з лікарні, з хірургії. Про його патріотичний подвиг писали багато фронтових і не військових газет.

У післявоєнні роки Василь Загоранський деякий час працював головним лікарем, а потім лікарем-хірургом. На свої кошти обладнав хірургічний відділ медичними інструментами.

У шістдесяті роки Загоранський залишив лікарню, займався лікарською практикою приватно. У будинку, де жив (вулиця Данила Галицького), обладнав кабінет і надавав приватну допомогу. З усього Тернопілля і навіть інших областей приїжджали хворі до нього. Щовечора вулиця була перевантажена підводами з хворими, які чекали своєї черги на прийом.

Завідуючий Збаразьким відділом охорони здоров'я в 60-70 роках п. Кізь Олександр теплими словами згадував Василя Загоранського, невтомного хірурга, який присвятив себе людям.

Помер в 70-х роках. Похований в Тернополі на міському кладовищі.

Малевиц, А. Василь Загоранський [Текст]: вірні клятві Гіпократу / Анатолій Малевиц // Вісник Історії Краю. – 1996. – № 11-12 (листоп.-груд.). – С. 5

Лисогір Михайло

(Педагог, громадський та культурно-освітній діяч)

Михайло Лисогір народився 20 листопада 1897 року в с. Розношинці Збаразького району Тернопільської області (нині Тернопільський р-н.).

Член НТШ. Воював в УГА (1918–20 рр.). Вивчав слов'янські мови та літературу в Українському таємному університеті у Львові (1921–23 рр.), навчався в Університетах м. Грац (Австрія, 1923–26 рр.) та Познань (Польща, 1926–27 рр.). Працював у школах підвищення кваліфікації вчителів у м. Кросно (Польща, 1930–32 рр.) та Яворів (нині Львів. обл., 1937–44 рр.), гімназіях у м. Коломия (нині Івано-Франківської обл., 1932–34 рр.) та Золочів (нині Львівської обл., 1934–37 рр.); учителював у таборах для переміщених осіб Карлсфельд (поблизу Мюнхена) та Ельванген у Німеччині.

Згодом емігрував до США. Від 1954р. працював в українських школах у Нью-Йорку і Джерсі-Сіті. Член низки громадських організацій, зокрема Ради українських шкіл (від 1953 р.), фонду «Самопоміч» (1949–67 рр.; у 1950–64 рр. – президент його Нью-Йоркського відділення), брав участь у діяльності Українського національного дому. Автор наукових праць та інших публікацій.

Помер 05 грудня 1979 року у Нью-Йорку, похований у містечку Бавнд Брук, штат Нью-Джерсі, США.

Гаврильцьо, І. Лисогір Михайло – педагог, громадський і культурно-освітній діяч [Текст] / І. Гаврильцьо // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2005. – Т. 2. К – О. – С. 363.

Мельничук, Б. Лисогір Михайло [Електронний ресурс] / Богдан Мельничук // Енциклопедія Сучасної України. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-54997>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова англ. – Опис зроблено 08. 07. 2024.

Оленська-Петришин

Аркадія

(Художниця, мистецтвознавець)



Аркадія Іванівна Оленська-Петришин народилась 19 червня 1934 року у селі Розношинці Збаразького району, (нині Тернопільський). У 1939 році, родина Оленських емігрувала до Роттенбурга під Віднем, де в 1941 році народилася їхня друга дочка Христя. Того ж 1941 року Оленські повернулися назад в Україну. У 1944 році вся родина виїхала вдруге, вже до Німеччини. Кілька років перебували в Аугсбургу, у таборі для переміщених осіб. У

1949 році Оленські переїхали до США. Відтоді більшу частину життя художниця провела в Нью-Йорку.

У світ мистецтва Аркадію та її молодшу сестру Христину ввів сценограф і живописець-експресіоніст зі Львова Мирослав Радиш, який відкрив у Нью-Йорку приватні мистецькі студії. Дівчина закінчила Гантерський коледж мистецтв у Нью-Йорку, відвідувала Лігу студентів мистецтва в Нью-Йорку та була зорієнтована на тогочасне американське мистецтво.

Навчання у Студентській спілці мистецтва та в Гантерському коледжі охоплюють два перші періоди творчості Аркадії Оленської-Петришин. Перший період (1955-1958 рр.) – праці, присвячені міфу та символіці кольору. Другий період (1958-1964 рр.) – абстрактно-експресивні роботи. Після закінчення цього коледжу в 1963 році художниця влаштувала свою першу персональну виставку в галереї Бодлі у Нью-Йорку.

Захистивши магістерську дисертацію з мистецтва у Гантерському коледжі, Аркадія вступила на факультет історії мистецтва до Чиказького університету. Під час навчання вона захопилася орієнтальною філософією і міфологією, уподобала китайську каліграфію, щоб застосовувати найцікавіші засоби поєднання графічних ліній і плям у своїй творчості. З рисок, кутів, дуг і крапок мисткиня почала komponувати міфічні постаті, переходячи від розпливчастих форм до чітких і все більше виразних.

Її третій період творчості (1964-1968 рр.) характеризує абстрактно-фігуративна тематика: на полотнах постають фігури людей, а тло заповнене переважно абстрактними формами.

Наступним етапом її мистецьких пошуків була тематика людини на тлі природи (1968-1974 рр.). І все ж, розвиваючи власний талант, Аркадія Оленська-Петришин за порадою ще одного талановитого вихідця з України, художника Якова Гніздовського, вступила до Інституту Пратта в Нью-Йорку, де опанувала різцеву гравюру та офорт.

Подорожі Арізоною і Каліфорнією змінили її мистецьке життя. Своїм виглядом, формою, кольором мисткиню загіпнотизували жителі пустель – кактуси. Вона перейшла до малювання і гравірування цих дивовижних рослин. Особливо приваблювали Аркадію гігантські кактуси Сагуаро. У творчості Аркадії Оленської-Петришин зустрічаються впливи багатьох мистецьких напрямів – абстракціонізм, експресіонізм,

умовність, стилізація. Але картини останнього періоду стали візитною карткою художниці. Вони вражають глядача своїми барвами, відображеними найдрібнішими деталями рослини. Наша землячка могла змальовувати один і той самий кактус вдень – на світло-блакитному тлі, а вночі – на глибоко-синьому фоні, який створює ефект світіння рослини, що йде немовби у неї зсередини.

Картини А. Оленської-Петришин знайшли свого глядача. Вони демонструвалися на 54 індивідуальних виставках у музеях і галереях різних міст США, Канади (Торонто, Едмонтон), Бельгії (Антверпен, Брюсель), в Китаї (Шеньянг) та в Україні (Львів, Київ, Донецьк, Симферопіль, Дніпро, Полтава, Харків, Одеса). Її картини знаходяться в музеях і галереях США та України, в приватних колекціях.

Окрім творчого пошуку, Аркадія Оленська-Петришин брала активну участь у громадському і культурному житті української діаспори. Вона писала статті на мистецькі теми до діаспорних видань, у 1960-1970-ті роки займала посаду мистецького редактора журналу «Сучасність», пізніше співпрацювала з різними виданнями в Україні: журналами «Образотворче мистецтво», «Світовид», газетою «Культура і життя».



Наша землячка – автор серії критичних статей про українських митців і мистецькі колекції в Америці, які впорядкував відомий поет Богдан Бойчук у книзі «У вимірах форми та експресії» (1997 р.).

Народжена в Україні, вона здобула освіту і визнання як мистець у США, але постійно визначала себе українкою, зберігала рідну мову і велику любов до Батьківщини. Пройшовши чималий та складний мистецький шлях, здобула визнання в Китаї, Європі, а з 1991 року – і в Україні Упродовж п'яти років

мисткиня знайомила глядачів зі своєю творчістю, мандруючи містами України.

А. Оленська-Петришин трагічно загинула 6 травня 1996 року в Норт Брансвіку, Нью-Джерзі.

Новоженець, Г. Образотворче мистецтво української діаспори: поліваріантність художнього досвіду [Текст] / Галина Новоженець; передм. Р. Яців. – Львів : ІН НАНУ, 2015. – 280 с.

Соловій, Ю. Ідеї, мистецьке перетворення і акт сприймання [Текст] : можлива інтерпретація творів А. Оленської-Петришин / Юрій Соловій // Сучасність. – 1971. – Ч. 7/8. – С. 112-116 : ілюстр.

Головин, Б. Оленська-Петришин Аркадія Іванівна [Текст] / Б. Головин, І. Дуда, Б. Мельничук, В. Фроленков // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2005. – Т. 2. К – О. – С. 664: фотогр.

Виставка у Хмельницькому. Аркадія Оленська-Петришин (м. Нью-Йорк). Живопис. Графіка [Біогр., фотогр.]: [Електронний ресурс] // Замки Тернопілля. Національний заповідник. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], [?]. – Режим доступу: <https://zamky.te.ua/podii/vistavki/vistavka-u-hmelnickomu.-arkadiya-olenska-petrishin-m-nyu-jork.-zhivopis.-grafika>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 10. 07. 2024.

Довгаль, М. Творчість Аркадії Оленської-Петришин: від США до України [Електронний ресурс] / Марія Довгаль // Свобода. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2021. – Режим доступу: <https://svoboda-news.com/svwp/творчість-аркадії-оленської-петриши/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 10. 07. 2024.

«Королева» кактусових лісів: у Скалатському замку відкрилась виставка художниці Аркадії Оленської-Петришин [Біогр., фотогр.]: [Електронний ресурс] // Україна молода. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3661/164/151834/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 10. 07. 2024.

Оленська-Петришин Аркадія Іванівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – Електрон. текст. та граф. дані. –

[Україна], 2023. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/-Оленська-Петришин_Аркадія_Іванівна, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 10. 07. 2024.

Певний, Б. Оленська-Петришин Аркадія Іванівна [Електронний ресурс] / Б. Певний // Енциклопедія Сучасної України. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76671>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 10. 07. 2024.

Парій Тарас

(Моряк, капітан)



Тарас Григорович Парій народився у 1936 р. в селі Розношинці Збаразького району (нині Тернопільський р-н) Тернопільської області.

«...Народився я на Збаражчині в селі Розношинці в 1936 році, – розповідає **Тарас Парій**. – Дитинство було

пов'язане з війною. Добре пам'ятаю вересень 1939-го. У рідному селі горіла молотарка пана Малецького, біля якої було 6 скирт соломи. Очевидно, він відчував, що наближаються радянські війська, тож так чи інакше у нього все заберуть, тому й не переймався пожежею. Можете собі уявити, яке то було велике полум'я. Мені тоді було 3 роки. На вулицю вибігло все село, люди налякалися, думали, що треба рятувати свої, накриті соломною будинки. На щастя, вітер дув у протилежний бік... Згодом у маєтку пана Малецького був організований дитячий садок, в який ходив і я. Що ж до самих німців, то я б не сказав,

що вони жорстоко ставилися до моїх земляків-селян. Нам же, дітям, вони кидали цукерки, помаранчі та дуже сміялися, як ми за них билися. Тоді селянські діти зрідка бачили цукерки чи цитрусові, відповідно влаштовували за них бійки. У сільській школі більшість учителів були зі Східної України. Як мені розповідали батьки, була винищена сільська інтелігенція, відповідно освітяни були приїжджими. Полюбляв фізику, дружив з математикою, а от не любив тих предметів, де вчителі відверто брехали, наприклад, історії КПРС і т.п. Школярів приймали в піонери, потім – у комсомол. Я ж був противником цього. Пригадую, спершу класній керівниці сказав, що не буду писати заяви в піонери. Категорично відмовився це робити, коли мене викликав директор школи. Пригадую, він узяв мою руку, щоб я написав заяву, а я його вкусив. Через таке моє ставлення до піонерії не лише я мав великі проблеми у школі, а й батьки на роботі. Та все ж таки мене прийняли в піонери, хоча власноручно так і не написав заяви на вступ. Уже згодом усвідомив, що і директору були доведені певні плани, тому він саме так учинив по відношенні до мене. Щодо комсомолу, то тут ситуація була трішки інша. Тоді набирали молодих людей на цілину, і я теж дуже хотів туди потрапити. Легше було це зробити, коли ти був комсомольцем. Натомість у комуністичній партії ніколи не був, хоча керівництво судноплавства самовільно робило відповідні записи, як-от: «Комуніст Тарас Парій – ударник комуністичної праці по річфлоту тощо», адже за таких умов легше затверджувалися відповідні посади. У ті роки на землі треба було важко працювати і за свою роботу майже нічого не отримував. На початку 50-х років почав трудову діяльність у колгоспі. Тоді грошей не платили, а записували трудовні. Натомість вкінці року могли дати щось із сільськогосподарських культур. У той час набирали в школу фабрично-заводського навчання (ФЗН). Приїздили до нашого села так звані «покупці». Будучи молодим парубком, бажав кудись поїхати, побачити інші міста. Тому прийняв їх запрошення. Так у 1952 році я опинився в Дніпропетровську. Це був період, коли керував країною ще Й. Сталін, відповідно дисципліна у школі ФЗН була «залізна», немов в армії. Режим дня був наступним: о 6.00 год. – підйом, потім – зарядка,

сніданок, на який ішли строем. Далі зрідка відбувалися теоретичні заняття, зазвичай же одразу йшли на будову. Доводилось відбудовувати від воєнних лихоліть Дніпропетровськ.

– **А далі була армія...**

– Так. Призвали мене до Севастополя. Довелося нести службу на підводних човнах середнього класу (на електроаккумуляторах човни могли ходити під водою до 8 діб). Уздовж і впоперек об'їздив Чорне море. Охороняли морські кордони СРСР. На підводному човні я був рульовим сигнальником. У мої обов'язки входило тримати заданий капітаном судна курс. Коли доводилося стріляти торпедами, то потрібно було втримати підводний човен на перископній глибині, щоб його не засікли радары опонентів.

Через кожні 2-3 місяці підводний човен, на якому я служив, виходив на бойове чергування (заходив у відповідний квадрат, курсував у ньому, потім направлявся у нейтральні води). Одного разу наш командир хотів похизуватися. Радянський човен зайшов у територіальні води Туреччини, де стояв 6-й американський флот, щоб... зробити фотосесію. Його засікли, відповідно були запущені глибоководні бомби на знешкодження. Нас кілька разів серйозно потрусило, але, на щастя, човен швидко погрузився у морські глибини, залишив даний район, повернувшись у нейтральні води. Закінчив службу в званні старшини першої статі.

З флоту військового пішов на флот цивільний. Закінчив Київське річкове училище і в 1963 році став працювати у Дністровському районному управлінні Головрічфлоту України. Працював як на пасажирських (теплоходах), так і на вантажних (буксирах) суднах. На буксирах возив зазвичай гравій. На сьогоднішній час Дністровські перевезення наказали довго жити, залишилися лише розвалені споруди. Так сталося, що мене перекинули з Дністра на Серет. З собою привіз два теплоходи. Починаючи з далекого 1968 року, я незмінний капітан відомого більшості тернополянам теплохода «Герой Танцоров». Я прив'язався до теплохода «Герой Танцоров», мені подобається робота двигуна, шум води. Водночас добре усвідомлюю, що відповідаю за життя і здоров'я пасажирів, тому

як тільки почую, що щось не так, одразу шукаю причини неполадки. За ці роки до гвинтика перебрав теплохід, знаю, немов лікар, усі його слабкі і сильні сторони. Більше того, разом



з колегами підняв фактично з небуття і малий теплохід ПТ-50. Свого часу одна людина взяла його в оренду і довела, як кажуть у народі, «до ручки». Не було людей, які б за ним дивилися, отож днище поржавіло, та й сам він став непридатним для

перевезення пасажирів, відповідно його списали... Завдяки небайдужим людям ПТ-50 вдалося реанімувати. Коли справа дійшла до назви, то всі, хто долучався до його відновлення, вирішили, що він має носити моє ім'я. Я був проти, адже вважав, що не дуже правильно називати теплохід ім'ям людини, яка ще жива. Разом з тим, відчуваю на собі велику відповідальність за долю цього теплохода, адже не хочеться, щоб вказували пальцем на капітана Тараса Парія, коли якась деталь у теплоході «Капітан Парій» вийде з ладу. Тому намагаюся за цим судном дивитися по-особливому.

У мене є дві доньки – Світлана і Ліля, а оскільки флот – це не жіноча справа, то намагався прищепити любов до пароплавання внукові Віталію. Він працював у мене матросом з 15 років. Згодом я йому сказав: якщо ти так цю справу любиш, іди навчатися в Академію водного транспорту, бери кермо в руки і продовжуй справу мого життя. Моє хобі – гра на музичних інструментах. Ще в ранньому дитинстві мріяв стати музикантом. Через наше село на Тернопіль проходив оркестр, складений з червоноармійців. І один із музикантів чомусь підбіг до мене і подарував балалайку, інший – гітару. Тоді навчився на них добре грати, але далі справа не пішла. Не ті були роки, щоб вчитися на музиканта. Натомість останніх три роки, коли

випадає вільний час, вчуся грі на акордеоні. Зокрема, непогано виконую твір Михайла Огінського «Полонез». Граю, щоправда, для душі, інколи – для родини та друзів...»

Тарас Григорович пішов з життя ввечері 5 грудня 2018 року на 83-му році життя. Тепер онук Тараса Парія Віталій продовжує справу діда.

Офіційний сайт КП «Тернопільелектротранс»

Інтерв'ю провів **Віталій Попович**

<https://elektrotrans.te.ua/2013/08/13/тарас-парій-був-противником-щоб-тепл/>

Княжик, О. Два капітани: [Електронний ресурс]: [Як онук легенди тернопільського озера продовжує дідову справу] / Оксана Княжик // Reporters. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2019. – Режим доступу: <https://reporters.media/dva-kapitany/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 12. 07. 2024.

Колтун, Н. Помер легендарний капітан Тарас Парій: [Електронний ресурс] / Наталка Колтун // 20 хвилин. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Podii/pomer-legendarniy-kapitan-taras-pariy-10749575.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 12. 07. 2024.

Пастушенко Володимир

(Громадський діяч)

Володимир Степанович Пастушенко народився 1912 року в селі Розношинці Збаразького району, (нині Тернопільський). Заслужений діяч культури Казахстанської РСР.

Закінчив гімназію в Тернополі, Львівську богословську академію (1939 р.).

Діяльний у товаристві «Сокіл». У 1939 р. Володимира Пастушенка заарештували органи НКВС, до 1949 р. він

перебував в ув'язненні. До 1969 року проживав у Казахстані, згодом – у Розношинцях.

Учасник УНР. Колекціонував музичні інструменти, рідкісні книги. Приятелював з Б. Лепким, І. Крип'якевичем та іншими діячами культури.

Реабілітований. Автор книги «Спогади» (1991 р., посмертно).

Помер у квітні 1991 року в с. Розношинці.

Мельничук, Б. Пастушенко Володимир Степанович [Текст] / Б. Мельничук, М. Посівнич // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 (додатк.). А – Я. – С. 447.

Петрик Стефанія

(Українська громадська та релігійна діячка в діаспорі)



Стефанія Петрик (дівоче – Гальчун) народилася 24 січня 1926 року в селі Розношинці Збаразького району (нині Тернопільський р-н) Тернопільської області.

Мати померла від пневмонії у травні 1939. Її двоюрідна сестра мешкала в Польщі.

Навчалася в школі у Збаражі. 1942 була вивезена на роботи до нацистської

Німеччини. У 17 років утекла з ферми за 80 км до Мюнхену. У пошуках роботи разом з дівчиною-українкою вирушили до місцевого готелю «Палац Регіна». Оскільки вони не розмовляли

німецькою, а в готелі невдовзі мали перебувати Гітлер, Геббельс, Герінг, поліцаї вирішили, що їх варто передати гестапівцям. Після допитів (подругу побили) та звільнення, від кінця 1943 до кінця січня 1944 працювала на кухні в цьому готелі.

Членкиня ОУН від 1944.

З чоловіком познайомилася в таборі в Німеччині в 1944 році, де було багато українців, він був там із сестрою та старшим братом, його молодший брат був у концтаборі до 1945 року. Одружилися в 1946 році. Наприкінці січня 1950 з родиною виїхала потягом до табору переміщених осіб в Італії. У березні 1950 вирушила з Неаполя до Австралії. 13 квітня прибула до м. Сиднею на борту американського корабля «Стюарт», спочатку потрапивши до мігранційного табору Батерст. Потім мешкала в Глен Девісі біля Литгова (штат Новий Південний Вельс). Пізніше переїхали до Медаві в околиці Ньюкаслу, потім мешкали на передмістях Ньюкаслу Вараті, Нью Лембтоні.



Референтка осередку СУМ, товариства «Українська громада». Голова сестринства греко-католицької парафії. Займалася малярством. Належала до товариства «Жінки милосердного серця», яке матеріально допомагає жителям України.

У вересні 2007 разом із сином та невісткою відвідали Розношинці.

Авторка спогадів та інших публікацій у пресі.

Мельничук, Б. Петрик Стефанія [Текст] / Б. Мельничук // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4. (додатк.). А – Я. – С. 456.

Стефанія Петрик [Електронний ресурс] // Тернопільська енциклопедія. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2019. – Режим доступу: https://ternopedia.te.ua/index.php/Стефанія_-Петрик, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 07. 2024.

Stefania Petryk [Електронний ресурс] // Belongins. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Австралія], [?]. – Режим доступу: https://ternopedia.te.ua/index.php/Стефанія_-Петрик, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова англ. – Опис зроблено 16. 07. 2024.

Рутецький Ярослав *(Педагог, музикант, діяч культури)*

**Орден «Знак Пошани» (1971), Відмінник народної освіти
УРСР (1980), Заслужений працівник культури УРСР.**

Ярослав Павлович Рутецький народився 14 квітня 1912 року в селі Розношинці Збаразького району, (нині Тернопільський). Закінчив Кременецький педагогічний інститут (1957 р., нині ТНПУ). Працював у с. Струсів Терехівського району у ЗОШ (1957-59 рр.), школі-інтернаті (1959-77 рр.), директор, водночас – керівник духового оркестру міжшкільного виробничого комбінату (1977-91 рр.). 1991 – голова Струсівської сільради.

Від 1957 – в Струсівській заслуженій самодіяльній капелі бандуристів України «Кобзар»: цимбаліст оркестру, голова художньої ради.

«...Летять роки. Йдуть зі сцени, а чи й з життя найстаріші ветерани капели. Та не вмирає пісня, бо влітає свої голоси у спів і молодь. Свого часу багаторічний беззмінний голова художньої ради капели цимбаліст Ярослав Рутецький привів на репетицію 12-річного сина Юрка, який сів поруч з батьком, граючи на малих цимбалах. Минув час. Юрко вже закінчив Київську консерваторію, став Юрієм Ярославовичем і

тепер часто приїжджає виступати з рідним колективом. За досягнуті успіхи солістам М. Мечнику, І. Громику і старійшині капели Я. Рутецькому (нині покійному) присвоєно звання «Заслужений працівник культури України...». (Із кн. «Мандрівка по Теребовлі і Теребовлянщині»).

Помер Ярослав Павлович 04 квітня 1991 року.

Городиський, Л. Струсівські зустрічі: Й. Сліпий, Й. Гірняк, М. Тарашук, С. Будний (Зубів-Різдвяни-Струсів-Налужжя-Варваринці-Заздрість) [Текст]: [згад. Ярослав Рутецький] // Городиський, Л. Мандрівка по Теребовлі і Теребовлянщині: іст. нарис / Л. Городиський, І. Зінчишин. – Львів, 1998. – С. 229, 232.

Петраш, Б. Рутецький Ярослав Павлович [Текст] / Б. Петраш // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. П – Я. – С. 211.

Смолій Іван

*(Педагог, психолог, філолог,
літературознавець, вчений, бібліофіл,
публіцист, громадський діяч)*

Іван Павлович Смолій народився 15 січня 1910 р. в селі Розношинці Збаразького району (нині Тернопільський) Тернопільської області в родині хліборобів. Там у 1922 р. закінчив початкову школу, а у 1929 р. – Тернопільську гімназію і став студентом відділу класичної філології, опісля – педагогіки Львівського університету. В 1936 р. закінчує його



абсолювентом, оскільки здоров'я не дозволило захистити дипломну роботу та ступінь магістра. Восени 1939 р. Івана Смолія призначають завідувачем Синявської початкової школи Збаразького району, інспектором шкіл для дорослих районного відділу народної освіти. У червні 1941 р. його мобілізують до лав Червоної Армії, відправляють у Нижній Тагіл (Росія) на будівництво військових заводів. Далі – хвороба і направлення

у колгосп, знову мобілізація до трудової армії і праця на руднику Челябінського вугільного басейну та звільнення від військової служби за станом здоров'я.

У липні 1944 р. І. П. Смолій стає завідувачем Залізцівського (нині смт Залізці), згодом – інспектором шкіл Білобожницького районних відділів освіти Тернопільщини. З 1945 по 1950 рр. заочно навчався на відділенні української філології Львівського державного університету, вступив до аспірантури при Науково-дослідному інституті психології в Києві і закінчив її в 1953 р. Трудову діяльність продовжив на посаді викладача психології Кременецького педагогічного інституту. 26 листопада 1954 р. у Києві захистив дисертацію кандидата педагогічних наук. У 1962 р. обраний завідувачем кафедри педагогіки і психології Кременецького (з 1969 р. – Тернопільського) педагогічного інституту. На цій посаді пропрацював до 1971 р. Опублікував ряд наукових, науково-методичних та науково-популярних праць. Писав також статті на літературно-мистецькі теми, зокрема про Юліуша Словацького, Степана Руданського, Соломію Крушельницьку.

У фондї І. П. Смолія зберігаються листи від окремих осіб, організацій та установ, які засвідчують його активну діяльність, спрямовану на поповнення бібліотек і музеїв новими виданнями класиків української та зарубіжної літератури, примірниками унікальних видань зі своєї великої домашньої бібліотеки. Зокрема, дослідники мають можливість ознайомитися із листами-подяками від музею Т. Г. Шевченка у

Києві, літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у селі Шевченкове (Кирилівка) на Черкащині, музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка», Кременецького краєзнавчого музею, музеїв Івана Котляревського в Полтаві, Леся Мартовича в селі Торговиця на Івано-Франківщині та багатьох інших. Так, у листі з Ялтинського краєзнавчого музею (березень 1975 р.) читаємо: *«Щиро дякуємо за щедрий дарунок – бібліотеку. Всі 190 томів одержали в доброму стані. Ця неподільна бібліотека Вашого імені стане у пригоді нам, науковим працівникам. Наш музей народжується, як Ви знаєте, за допомогою ентузіастів, вболівальних за нього (а Ви в їх першому числі) і ми відкриємо його...»*. Директор Стеблівського державного літературно-меморіального музею І. С. Нечуя-Левицького С. Хаварусь пише І. Смолію в листопаді 1976 р.: *«Велике і щире спасибі Вам за надісланий 2-томник О. І. Білецького «Від давнини до сучасності», у якому є матеріали про нашого земляка. Ви також висловили корисні поради щодо збиральницької роботи в музеї автора «Миколи Джері». Щиро дякуємо Вам за це. До речі, ми більшість з того, що Ви писали, уже зробили, і надалі будемо працювати в цьому напрямку.»*. У відповіді з Києво-Печерського державного історико-культурного заповідника йдеться: *«Дирекція заповідника виносить Вам щире подяку за подаровані нам книги. Вони поповнили фонд нашого музею і будуть використані в експозиції виставки «Книги і друкарство на Україні». При цьому надсилаємо Вам на підпис акт прийому»*.

Вивчаючи листи до фондоутворювача, ще і ще раз переконуємося, як щиро вболівав науковець за долю і подальший розвиток української культури і мистецтва, як ревно оберігав їх цінні перлини, підтримував і пропагував нові успіхи митців. Гордістю книжкової колекції Івана Смолія були екслібри «Із книг І. Смолія» роботи відомої художниці-графіка, заслуженого художника України (1972), майстра школи Олекси Новаківського у Львові Стефанії Гебус-Баранецької. Вони прикрашали даровані примірники та й всі унікальні видання його великої бібліотеки. Науковець спілкувався із художницею, а також із багатьма видатними творчими особистостями: Борисом Антоненком-Давидовичем,

Іванною Блажкевич, Наталією Забілою, Романом Іваничуком, Ярославом Ісаєвичем, Григорієм Нудьгою, Федором Погребенником, Іриною Стешенко та іншими. До речі, окремі листи із архіву І. П. Смолія опублікував доктор філології, професор, член Національної спілки письменників України Володимир Качкан.

Значна кількість листів до І. Смолія містить прохання допомогти у зборі матеріалів, взяти участь у святкуваннях, відвідати той чи інший музей. Так, Михайло Володимирович Радзиняк із Вишківців Чернівецької області пише про творчий шлях буковинського художника-орнаментиста Георгія Олексійовича Гараса та звертається за допомогою у створенні музею його імені. У січні 1976 р. Андрій Юрійович Тобілевич, директор музеюоселі Івана Тобілевича на Кіровоградщині, запрошує Івана Смолія на свою батьківщину і висловлює вдячність за увагу до музею. О. С. Черемшинський із Велеснівського етнографічно-меморіального музею В. М. Гнатюка повідомляє: *«Отримав Ваші дарунки [...]. Це ж дорогоцінні видання, які стали бібліографічною рідкістю, [...] є прекрасним фундаментом для майбутньої великої наукової бібліотеки при музеї вченого»*. Лист з подякою за надіслану працю Ф. Колесси «Мелодії українських народних дум» надійшов 2 грудня 1972 р. з Київського літературно-меморіального музею Лесі Українки: *«Цей дар є великим вкладом у фонди і експозицію музею, а також виявом любові до видатної української поетеси Лесі Українки та її музею»*.

І. П. Смолій відповідає на запрошення, відвідує багато музеїв по всій Україні, виступає на урочистостях, дає рецензії та відгуки, окремі конкретні рекомендації, а у фондах по собі залишає пам'ятки україністики – багатотомники, тематичні збірки, окремі видання, платівки; підтримує шанувальників народної культури. Про високу моральність науковця і громадянина згадує на сторінках часопису «Тернопілля'97» Кузьма Векірчик: *«Протягом багатьох років праці в інституті мені майже щодня доводилося спілкуватися з Іваном Смолієм, людиною високої культури, одним з найдосвідченіших педагогів Тернопілля. Він був істинним українським патріотом. Ми багато років жили по сусідству в одному будинку. У дружніх*

розмовах він часто висловлював глибоке обурення проти тотальної русифікації навчального процесу в інституті й місті. За це не раз з ним проводили «виховні бесіди» працівники добре відомої усім установи.

Останні дев'ять років життя вчений хворів і не виїжджав із Тернополя. Був самотнім, без сім'ї. Поспішаючи, впорядковував свою бібліотеку, яку перед смертю подарував рідній школі і Тернопільському державному педагогічному університету.

Помер Іван Павлович Смолій на 77 році життя, 1986 р. у Тернополі, похований у рідному селі Розношинці.

М. Тимочко

<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/42771/46-Timochko.pdf?sequence=1>

Векірчик, К. Іван Смолій. Педагог із Розношинець [Текст] / Кузьма Векірчик // Тернопілля'97: Регіон. річник. – Тернопіль, 1997.

Тимочко, М. Смолій Іван Павлович [Текст] / М. Тимочко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 (додат.). А – Я. – С. 575: фотогр.

Смолій Іван Павлович // Календар знаменних і пам'ятних дат Збаражчини на 2020 рік [Текст] / Збараж. централіз. бібл. система, центр. б-ка, метод.-бібліогр. від.; уклад. Н.Сенчишин; ред. Т. Кульпа. – Збараж, 2019. – С. 17.

Таращук Павло

(Лікар, громадсько-політичний діяч)



Павло Григорович Таращук народився 17 листопада 1899 р. в селі Розношинці Збаразького повіту (нині Тернопільський р-н) Тернопільської області в родині Григорія Таращука, мати Ірина походила з родини Кальбів. Початкову освіту Павло здобув в с. Красносільці, закінчив гімназію у м. Тернопіль (1921 р.). Студював медицину в Українському таємному університеті у Львові. У 1922 р. виїхав на медичні студії до

Грацу (Австрія), де їх завершив у 1927 р. У м. Грац був учасником та головою заснування студентської організації «Січ» (голова), також організував «Гурток української національної молоді». Закінчивши медичні студії у м. Грац переїхав до м. Познань (Польща), де в 1929 р. нострифікував свій лікарський диплом. Тут був головою «Товариства українських нострифікаторів».

У 1930 році переїхав до Збаража, де відкрив свою приватну канцелярію і почав займатись лікарською практикою. 1930-1939 рр. належать до найбільш активних років у діяльності П. Таращука. В додаток до професійної праці Павло Григорович займався громадсько-політичною діяльністю. Він був головою повітового осередку Української Національно-Демократичної партії (УНДО), працював у філіях товариств «Сокіл», «Просвіта», «Рідна школа», 9 років очолював місцеве товариство «Сільський господар», був заступником голови «Союзу Кооперативів», а також виконував обов'язки радника від українців в управі м. Збаража.

У 1939 р. виїхав на Лемківщину, лікар у с. Буківське.

Під час німецько-радянської війни – повітовий лікар у Збаражі, допомагав воякам УПА.

У 1944 р. д-р П. Тарашук з родиною виїхав до Австрії, де працював сільським лікарем, а згодом – до Німеччини, до Мангайму, де у великому таборі для переміщених осіб став головою української групи, а також табірним лікарем.

У 1948 р. емігрував до Канади. Проїшов інтернатуру в Оттаві, працював у шпиталі в Монреалі, де потім відкрив власну лікарську практику, яку вів до 1980 року. Співзасновник і перший голова місцевого відділу Українського лікарського Товариства Північної Америки (УЛТП).

Петро Григорович Тарашук помер 26.02 1984 р. (ТЕС), за ін. дан. 26.11.1981 р. (ВІК) в м. Монреаль (Канада).

Олещук, І. Громадсько-політична діяльність доктора Павла Тарашука [Текст] / І. Олещук // Вісник історії краю. – 1996. – № 9 (12). – С. 7: фотогр.

Олещук, І. Тарашук Павло Григорович [Текст] / І. Олещук // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. П – Я. – С. 383: фотогр.

Тарашук Павло Григорович // Календар знаменних і пам'ятних дат Збаражчини на 2024 рік [Текст] / КУ «Публічна бібліотека Збаразької міської ради; від. інформ. рекл., удоскон. методики і практики бібл. роботи.; уклад. Н. Сенчишин. – Збараж, 2023. – С. 32-33.

Реабілітовані історією

Масштабна кампанія масових репресій громадян була розгорнута в СРСР з ініціативи керівництва й особисто Й. Сталіна для ліквідації реальних і потенційних політичних опонентів, залякування населення, зміни національної та соціальної структури суспільства. Наслідками комуністичного терору в Україні стало знищення політичної, мистецької та наукової еліти, деформація суспільних зв'язків, руйнування традиційних ціннісних орієнтацій, поширення суспільної депресії й денаціоналізації.

У даному розділі подано список уродженців села Розношинці, котрі зазнали політичних репресій в часи тоталітарного комуністичного режиму.

Агрес Семен Ількович, 1887 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 1950 р. Підтримував зв'язок з ОУН. Суду не було. Закатований на допитах у тюрмі м. Тернопіль.

Бобесюк Роман Андрійович, 1880 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 3 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні в Магаданській обл. (нині РФ). Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Бригідир Василь Антонович, 1890 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат М. А. Бригідира. Проживав у с. Велика Березовиця Терноп. р-ну. Заарештований 10.12.1945 р. Микулинецьким РВ НКВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН. Засуджений 15.01.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Звільнений 10.01.1957 р. Реабілітований 29.01.1993 р. (9274-П).

Бригідир Мирон Антонович, 1882 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат В. А. Бригідира. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні 01.07.1942 р. Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Гарматюк Іван Григорович, 1915 р., с. Розношинці, освіта початкова. Проживав у с. Новий Роговець. Заарештований 07.05.1948 р. Збаразьким РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН та УПА. Засуджений 07.06.1948 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ. Звільнений 06.12.1955 р. Реабілітований 21.09.1993 р. (11048-П).

Геляс Онуфрій Томович, 1901 р., с. Терпилівка, нині Підволочиського р-ну, освіта середня. Проживав у с. Розношинці. Заарештований у травні 1944 р. Член ОУН. Ув'язнений на 25 р. у ВТТ. Звільнений 1955 р. Повернувся у с. Розношинці.

Гой Федір Іванович, 1911 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 1950 р. Збаразьким РВ МДБ. Підтримував зв'язок з ОУН. Ув'язнений на 25 р. у ВТТ. Звільнений 1956 р. Повернувся в родинне село. Помер 1977 р.

Гуменюк Іван Теодорович, 1929 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 12.12.1949 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 ККУРСР). Член ОУН. Згідно з постановою ОН при НКВС СРСР від 04.10.1950 р. ув'язнений на 5 р. у ВТТ і на 5 р. позбавлений прав. Покарання відбував у м. Караганда (Казахстан). Звільнений 12.05.1953 р. Проживав у с. Красносільці. Реабілітований 12.06.1992 р. (14299-П).

Дячун Василь Якубович, 1916 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований у січні 1940 р. Збаразьким РВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений Терноп. облсудом на 8 р. позбавлення волі. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

Дячун Володимир Романович, 1912 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 19.01.1940 р. ВДБ УНКВС по Терноп. обл. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 17.06.1940 р. ВТ 6-ї армії КОВО на смертну кару. Страчений. Реабілітований 17.08.1993 р. (10954-П).

Дячун Григорій Захарович, 1906 р., с. Розношинці, освіта початкова. Син З. А. Дячуна. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні у Магаданській обл. (нині РФ). Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Дячун Захар Андрійович, 1878 р., с. Розношинці, освіта початкова. Батько Г. З. Дячуна. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні у Казахстані. Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Дячун Марія Василівна, 1926 р., с. Розношинці, освіта середня. Закінчила торгівельну школу в м. Збараж. Секретар сільради. Заарештована 1945 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, зв'язкова і медсестра УПА. Закатована під час слідства. 06.05.1990 р. її останки перепоховані на цвинтарі в м. Збараж.

Дячун Петро Степанович, 1895 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Звільнений 27.07.1940 р. за недоведеністю провини. Невдовзі помер від тортур на допитах. (15082).

Дячун Сафат Григорович, 1902 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 28.01.1940 р. (ст. 54-2 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 17.07.1940 р. ВТ 6-ї армії КОВО на 10 р. ВТТ. Покарання відбував у Магаданській обл. (нині РФ). Звільнений 17.07.1950 р. Повернувся в м. Збараж 1956 р. Реабілітований 30.09.1992 р. (11775-П).

Дячун Танас Романович, 1907 р., с. Розношинці, освіта початкова. Голова сільради у с. Вищі Луб'янки. Заарештований 09.03.1945 р. СГ УНКДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН. Засуджений 23.05.1945 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Загинув в ув'язненні 27.08.1947 р. Реабілітований 28.04.1993 р. (10180-П).

Загорянський Богдан Іванович, 1913 р., с. Розношинці, освіта

середня. Викладач торгівельної школи в м. Збараж. Заарештований 28.04.1948 р. Збаразьким РВ МДБ. Член ОУН. Засуджений Терноп. облсудом на 10 р. ВТТ. Звільнений 1955 р. Проживав у м. Стрий Львівської обл. Помер 26.08.2004 р.

Кальба Іван Васильович, 1914 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат П. В. Кальби. Заарештований 19.01.1940 р. Збаразьким РВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Закатований під час слідства у тюрмі м. Львів 1940 р.

Кальба Назар Іванович, 1885 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ з конфіскацією майна. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин. Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Кальба Петро Васильович, 1907 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат І. В. Кальби, батько Я. П. Кальби. Заарештований 19.01.1940 р. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 1940 р. Львівським облсудом до розстрілу. Страчений у тюрмі м. Львів.

Кальба Ярослав Петрович, 1930 р., с. Розношинці, освіта 8 кл. Син П. В. Кальби. Заарештований 05.03.1950 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а КК УРСР). Член ОУН, псевдо «Чорний», вояк УПА, зв'язковий. Засуджений 29.04.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у містах Караганда і Павлодар (Казахстан), Кемеровській та Омській обл. (нині РФ). Звільнений 01.07.1956 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 30.01.1992 р. Помер 16.01.2006 р. (14534-П).

Ковальчук Антон Романович, 1897 р., с. Розношинці, освіта початкова. Проживав у м. Суми. Робітник машинобудівного заводу. Заарештований 20.06.1937 р. (ст. 54-6 КК УРСР). Згідно з рішенням наркома НКВС і прокурора СРСР від 17.11.1937 р. розстріляний 26.11.1937 р. Реабілітований 29.08.1989 р.

Крочак Павло Семенович, 1906 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат Ф. С. Крочака. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений Терноп. облсудом на 10 р. ВТТ. Покарання відбував у Приморському краї (нині РФ). Загинув в

ув'язненні за невідомих обставин.

Крочак Федір Семенович, 1908 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат П. С. Крочака. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 1940 р. Терноп. облсудом на 5 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

Левчук Андрій Федорович, 1888 р., с. Розношинці, освіта 7 кл. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 6 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин. Реабілітований. (15082).

Ленчук Михайло Данилович; справжнє прізвище – Міняйло, 1917 р., освіта початкова. Проживав у с. Розношинці. Заарештований у жовтні 1944 р. під час служби в армії в м. Чкалов (нині Оренбург, РФ). Член ОУН. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

Моравська Олена Степанівна, 1931 р., с. Розношинці, освіта 7 кл. Дочка М. Л. Моравської. Заарештована 16.03.1949 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 кк УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН та УПА. Засуджена 14.04.1949 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ. Звільнена 03.08.1956 р. Проживала в м. Збараж. Реабілітована 15.03.1993 р. (10082-П).

Прихода (Музя) Ганна Семенівна, 1928 р., с. Розношинці, освіта 7 кл. Секретар сільради. Заарештована 26.04.1949 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1 а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 03.09.1949 р. ув'язнена на 10 р. у ВТТ. Покарання відбувала в м. Балхаш (Казахстан). Звільнена 29.02.1956 р. Проживала в м. Кременчук Полтавської обл. Реабілітована 08.12.1993 р. (13955-П).

Резнік Василь Романович, 1906 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований 25.05.1940 р. СВ УНКВС по Терноп. обл. (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Згідно з постановою ОН при НКВС СРСР від 31.05.1941 р. ув'язнений на 8 р. у ВТТ. Покарання відбував у Хабаровському краї (нині РФ). Звільнений 02.11.1948 р. Повернувся в родинне село. Помер 1978 р.

Реабілітований 07.07.1992 р. (14479).

Римар Василь Миколайович, 1915 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 1940 р. Терноп. облсудом на 5 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

Романюк (Яструбецька) Теодора Василівна, 1911 р., с. Вищі Луб'янки, освіта початкова. Дружина О. П. Романюка. Проживала в с. Розношинці. Заарештована 09.02.1946 р. Збаразьким РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, зв'язкова УПА. Засуджена 19.04.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в містах Дніпропетровськ і Караганда (Казахстан). Звільнена 21.01.1956 р. Проживала в м. Збараж. Реабілітована 20.11.1991 р. (7284-П).

Романюк Олексій Пилипович, 1910 р., с. Розношинці, освіта початкова. Чоловік Т. В. Романюк (Яструбецької). Заарештований 13.04.1940 р. СВ УНКВС у Львівській обл. (ст. 54-1а КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 30.05.1941 р. ВТ військ 6-ї армії КОВО до розстрілу. Страчений у кінці червня 1941 р. у тюрмі м. Львів. Реабілітований 04.12.1996 р. (16278-П).

Руденко Микола Мелентійович, 1919 р., с. Козачий Хутір, нині Київської обл., освіта 7 кл. Проживав у с. Розношинці. Працівник поштового відділення в м. Збараж. Заарештований 1948 р. СГ УМДБ у Київській обл. Засуджений 1949 р. Київським облсудом до розстрілу. Смертну кару замінено на 25 р. ВТТ. Покарання відбував у Кіровській обл. (нині РФ). Звільнений 1956 р. Проживав у м. Збараж. Помер 1995 р.

Смолій Василь Іванович, 1903 р., с. Розношинці, освіта початкова. Брат Г. І. Смолія. Заарештований 25.05.1940 р. СВ УНКВС по Терноп. обл. (ст. 54- 2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Згідно з постановою ОН при НКВС СРСР від 31.05.1941р. ув'язнений на 8 р. у ВТТ. Покарання відбував у м. Актюбінськ (Казахстан). Звільнений 17.09.1941 р. Повернувся в родинне село 1946 р. Помер 1975 р. Реабілітований 06.07.1992 р. (14479).

Смолій Григорій Іванович, 1906 р., с. Розношинці, освіта

початкова. Брат В. І. Смолія. Заарештований 04.09.1944 р. ВКР СМЕРШ 13-ї зсд Півд.-УрВО під час служби в армії (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, псевдо «Лев». Згідно з постановою ОН при НКВС СРСР від 24.03.1945 р. ув'язнений на 10 р. у ВТТ. Покарання відбував у Магаданській обл. (нині РФ). Звільнений 04.08.1953 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 18.01.1993 р. Помер 08.02.1996 р. (15678-П).

Смолій Іван Федорович, 1906 р., с. Розношинці, освіта 5 кл. Заарештований 03.09.1944 р. ВКР СМЕРШ 13-ї зсд Півд.-УрВО під час служби в армії (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН. Згідно з постановою ОН при НКВС СРСР від 24.03.1945 р. ув'язнений на 10 р. у ВТТ. Покарання відбував в Іркутській обл. (нині РФ). Звільнений 1954 р. Проживав у м. Тернопіль. Помер 1990 р. Реабілітований 18.01.1993 р. (15678-П).

Стоцький Василь Михайлович, 1905 р., с. Розношинці, освіта початкова. Син М. І. Стоцького, брат М. М. Стоцького. Заарештований 27.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 6 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні 09.01.1942 р. Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Стоцький Мирослав Михайлович, 1914 р., с. Розношинці, освіта початкова. Син М. І. Стоцького, брат В. М. Стоцького. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Суду не було. Закатований на допитах у тюрмі м. Львів.

Стоцький Михайло Ільковим, 1876 р., с. Розношинці, освіта початкова. Батько В. М. і М. М. Стоцького. Заарештований 23.12.1939 р. Збаразьким ПВ НКВС (ст. 54-2, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 27.07.1940 р. Терноп. облсудом на 3 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин. Реабілітований 03.06.1993 р. (15082).

Тарашак Василь Прокопович, 1899 р., с. Розношинці, освіта вища. Проживав у с. Тарасівка Калинівського р-ну Вінницької обл. Технічний керівник гранітного кар'єру. Заарештований 27.02.1938 р. (ст. 54-10 КК УРСР). Засуджений 28.01.1939 р. лінійним судом Південно-Західної залізниці на 7 р. ВТТ.

Загинув в ув'язненні за невідомих обставин. Реабілітований 1994 р.

Телев'як Федір Іванович, 1897 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН. Засуджений 1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ. Покарання відбував у Приморському краї (нині РФ). Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

Триюда Василь Григорович, 1907 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований у грудні 1939 р. ВДБ УНКВС по Терноп. обл. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Страчений 1941 р. в тюрмі м. Львів.

Шуст Степан Левкович, 1905 р., с. Розношинці, освіта початкова. Заарештований у грудні 1939 р. Збаразьким ПВ НКВС. Член ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 1940 р. Терноп. облсудом на 8 р. ВТТ. Покарання відбував у Магаданській обл. (нині РФ). Загинув в ув'язненні за невідомих обставин.

ЗМІСТ

Гонта Софія	4
Загоранський Василь	5
Лисогір Михайло	7
Оленська-Петришин Аркадія	8
Парій Тарас	12
Пастушенко Володимир	16
Петрик Стефанія	17
Рутецький Ярослав	19
Смолій Іван	20
Таращук Павло	25
Реабілітовані історією.....	27